

**Resolution ResCMN(2003)4 in Romani
on implementation of the Framework Convention for the Protection of National Minorities by
Moldova**

*(Adopted by the Committee of Ministers on 15 January 2003
at the 824th meeting of the Ministers' Deputies)*

O khidimos 824-15 Januara 2003

O paragrafo (o cotor) 4,6

Convencia-Ramca vaş o brakhimos le Nacionalone Minotiturenge

O proiecto le rezolucienqo vaş i implementația la Convenciaqo-Ramka anda-i Brakhimos le Nacionalone Minoriturenge katar i Armenia, Germania thai e Republica Moldova.

Le decizija

1. adoptisardune i Rezolucia Res, CMN (2003)2 anda-i implementacia la Convenciago-Ramka vaş i protekcie Nacionalone Minoriturenge katar i Armenia, dikh sar phenel i Anexa 6 cadalesqo volumo le decizoengo;
2. adoptisardine i Rezolucia Res CNM (2003) anda-i implementacia la Convenciaqo-Ramka vaş i i proteccija le Nacionalone Minoriturenge katar i Germania sar sikael pe and-i Anexa 7 cadalesqo volume le decizieno.
3. adoptisardine i Rezolucia Res CNM (2003) 4 anda 9i implementacia la Convenciaqo-Ramka vaş i protekcia le Nacionalone Minoriturenge katar i Republika Moldova, sar sikavel pe an-i Anexa 8 kadalesqo volumo le decizienko;

Anexa 8
(o kotor 4,6)

Rezolucia Res CNM (2003) 4 anda 9i implementacia la Convenciao-Ramka vaş i protekia le Nacionalone Minoritaturenge katar i Republika Moldova (Adoptisardini le Komitetostar le Ministrenqo pi data di 15 januara and kadro le Kidimasqo 824 le Vice-Ministrenqo)

O Komiteto la Ministrenqo sar phenelpe and-il kotora le Artikolurer 24-26 la Convenciao Qadro - vaş i protekia le Nacionalone Minoritaturenge qo (mai dur" Konvencia-Kadro") thai o khidimos kai lea parte o Partido jekh Statosqe (themosqe) kai na-i membro¹.

Nikherindoi o konto la Rezoluciar (97)10 and-o 17 septembra 1997, i aplikacia le regulenge save sas adoptisardine la Komitetostar la Ministrenge dikhindoi le aranjamenturea la monotorizaciao potrivime le artikolurenge 24-26 anda-i Konvencia-Kadro, thai, specialno, i regula 39² la Rezoluciaqo (97)10;

Linindoi and-i konsideracia i regula le votimasqo, adoptisardini la Rezoluciasa (97)10³;

Nikherindoi konto le instrumentosqe la ratifikaciao kai kherdia prepozia i Republika Moldova k-o 20 Novembra 1996;

Anindoi goghi qe o Governo la Republikaqo Moldova presentisardia jek raporto and-o jekhto chiklo la monotorizaciawo sar phenel pe and-i e Konvencia-Kadro k-o 20 Baredivai 2000;

And-a kodoia qe o Komiteto Konsultativo akceptisardea e invitacia le Governosqe la Republikaqo Moldova vaş i dokumentacia, kadaia vizita le than and-i vremea 31 okbra-5 vembra 2001;

Anda-i kodoia qe i opinia le Komitetosko Konsultativo priindoj e implementacia la Konvenciao-Kadro sas adoptisardini k-o1 tritonai 2002;

Thai mai palal bichaldi le Rerezentatosqo Permanento la Republika Moldova thai komunikime savorenge le temenge-membruria, le reprezentantosqe anda-i parte jekne statosqe savo nai membro talai forma dokumentosqe KM(2002)44 and-a 9 oktobra 2002;

¹ Nota: - Republika Federativa Yugoslavia.

Sar phenel i Regula 39 la Rezoluciaqo (97)10 „O Komiteto le ministrenqo trebul te invitol jekh reprezentanto anda-i partea fiesavo statosqe kai nai membru te asistil le khidimaturenge le Komitetosqo le Ministrenge kana kherel pesqi buti, kadae sar phenel pe and-i e Konvencia-Kadro, bi te aveles cheachipe te adoptisarel decizija”.

³ Nota: And-o kontekto kana adoptisarelpe adoptisardeape i Rezolucia (97)10 k-o 17 septembra 1997, o Komiteto le Ministrenge sa adoptisardea kadaia regula: „Le decizia phendine and-i kotora artilurea 24.1 thai 25.2 anda-i Konvencia-Kadro dastin te aven adoptime kana 2/3 anda-l reprezentatirea Le Pärcege kai hramosaren kontrktures save votin. Inklusivime o baro khodimos le representancenge kai si ande-l Pärce kai semnon kontraktura save silen chechimos te asistin le Komiteto le Ministrenge, votisardine Zanda”

Dhindo i opinia le Komitosqo Konsultativo talj forma hramosa dini le Governosqe la Republikaqo moldova.

Thaj sa. Linindoi and-i konsideracia e komentaturea avere govern matenge;

1. Adoptuil kadala agordimata (konkluzie andi relacia la implementaaqe la Konvenciako-Kadro katar i Republika Moldova:

- I Republika moldova thodea bari zor te kherel jekh Juridi no Kadro thaj institucionalo vaş i protekcia nacionalone minorite turenge thaj sikadea, klaro o pesqo kamipe te implementuil ande i praksa (praktika) I (Bazutini) Konvencia Kadro ando modo special andi relacia la edikaciaqo thaj i kultura.

- Mai si golurea, thai pharimata kai maren le manuşen kai len part anda-l nacionalone minoriteturenge kai nai len nici jekh şansa vaj nai kadea de but, ande kadea amalina sar si i mass-media, i participia and-il problemurea le gîndimasqo publiko hai i utilizacia le chibenge le minoriteturenge;

- Le pharuvdimata la legislaciaqe mangline tar o Mai Baro Zakono (O Fundamentalno Zakono), adoptuime and-o 2001 berş, trebun (efektuime) kherdine akanak andi i baza jekhe konsultaciaqe la adekvatone manuşenca. Si but imprtando te asigurile katar e implementacia jekhesqe relevanto legislacie, i i protekcia kai trebul le manuşenge kai kheren partea and-al nacionalone minoriteturenge, and-a pesqo identiteto thai kultura, iklusivime kodolenghe kai si hanci, thai bi-avantajosqo;

- Na dikhen qe egzistuil and-o amalipe (Societato) an-i Republika Moldova jekh spirito toleranciaqo thai maşkar etnikano dialogo, inklen bare pharimata kodola so cizuin i politika le Governosqe priindoi i chib, Kaste na mai avel kazurea intoleranciaqo linvistikane si but importante i promocia le ekilibrome paşimasqe kdalate amalina (sfera), nikherindoi konto legitime interesurendar savorrenge nacionalone minoreteturenge, thai i majoritetosqe;

- Kana nai jekh ekilibro substancialo maşkar le nacionalone minoriteturange dikhindoi o aksesu andi mass-media, si but important k-o Governo te azutil mai zorales la Nacionalone minoriteturenge kai nai len avantazo andi kadaia relacia, and-o partikula le minoritetosqe le ukrainenge;

- And-o fremo (umalin) la edukaciaqo si esencialo te kherel pes consultacia le representaturenca avere nacionalone minoritaturenge vaş o drom kai del solucia ekilibrime pesqe specifike prubulipe thai jekh aksesu egalo le lovende kai si len. Trubul te del pes bari griza le minoriteturenge kai nai kadea but manuşenca, thai kodolenge kai nai len o posibiliteto te avel len barloş (bucuria) qe aziutilen o Them-i dai

And-i kontra le iniciativenge akhanuten, e implementacia le la Konvenciaqe-Kadro ni prinzeanden jekh baro sukceso and-i le problemurea le Romenge. E akcia but trebul kherdini vaş i ebminacia la diskriminaciaqo thai le pharimata ekonomiko-sociolno seriozni kai malaenpe le rom thai e integracia and-i (Societatea) la Moldaviaqe.

2. Rekomandil qe i Republika Moldova te lel and-i konsideracia le konkluzia katar o kotor 1 mai opral - and-ik than le komentarienca kai sile i opinia le Komitetosko Konsultative.

3. Manghel la Governos la Republikaqo Moldova sar phenel i Rezolucia (97) 10;

- a) te del дума mai dur (lungol o dalogo) le Komiteta Konsultative.
- b) Te informil seadeajekh le Komitetos Konsultativo anda-l (măsuri) aplikhime andai urma le konkluzieqe thai rekomandacienge sikavde and-il kotora 1 thai 2 mai opral.